

PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Lausunto 8/1996 vp
Lakialoite 4/1995 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kirjeellään 13 päivältä kesäkuuta 1995 pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon lakialoitteessa 4/1995 vp laiksi kalastuslain muuttamisesta tarkoitettua lakiehdotuksesta sellaisena kuin se oli maa- ja metsätalousministeriön siitä valiokunnalle antamassa lausunnossa. Perustuslakivaliokunta pyysi 13 päivänä lokakuuta 1995 maa- ja metsätalousvaliokuntaa täsmentämään, minkäsältöisestä lakiehdotuksesta lausuntoa pyydetään. Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoitti 12 päivänä joulukuuta 1995 ottaneensa edellä mainitun lakialoitteen perusteella käsittelynsä pohjaksi kirjeeseensä liitetyn lakiehdotuksen, jonka säätämisjärjestyksestä se pyysi perustuslakivaliokunnan lausunnon. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt tätä maa- ja metsätalousvaliokunnan lakialoitteen pohjalta laatimaa lakiehdotusta, joka on tämän lausunnon liitteenä.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Jaakko Autio ja erikoissuunnittelija Harry Kaasinen maa- ja metsätalousministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Veli-Pekka Viljanen oikeusministeriöstä, osastopäällikkö Elina Lampi-Fagerholm Kalatalouden Keskusliitosta, puheenjohtaja Hannu Uusitalo Keski-Suomen Kalatalouskeskuksesta, toiminnanjohtaja Timo Seppälä Suomen Kalamiesten Keskusliitto r.y.:stä, Velkuan kalastusalueen isännöitsijä Johannes Pelkonen, toiminnanjohtaja Guy Svanbäck Österbottens Fiskarförbund r.f.:stä, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki, professori Ilkka Saraviita ja professori Pekka Vihervuori.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunoittaen seuraavaa.

Lakialoite

Lakialoitteessa ehdotetaan, että onkiminen ja pilkkiminen tehtäisiin jokamiehenoikeudeksi ja viehekalastusta varten säädettäisiin läänikohtai-

nen viehekalastusmaksu. Henkilökohtaisen viehekalastusmaksun suorittanut henkilö olisi oikeutettu kalastamaan vavalla ja vieheellä niiden läänien alueilla, joita koskevan maksun hän on maksanut. Maa- ja metsätalousvaliokunnan laatimassa lakiehdotuksessa lakialoitetta on muutettu siten, että sääntely tarkoittaisi viehekalastusoikeuden sisällyttämistä yleiseen kalastusoikeuteen. Ilman eri lupaa kysymykseen tulisi viehekalastus yhdellä vavalla ja vieheellä sekä vetoistelu lisäksi yhdellä painovieheellä. Viehekalastusoikeus perustuisi läänikohtaisen viehekalastusmaksun suorittamiseen. Maksun voisi suorittaa kalenterivuodelta tai enintään seitsemän vuorokauden pituiselta kalastusjaksolta. Onkimiseen ja pilkkimiseen ei pääsääntöisesti liittyisi kalastuksenhoitomaksua.

Valiokunnan kannanotot*Valtiosääntöoikeudellinen arviointi*

Yleistä

Kalastusoikeudella, joka sisältyy vesialueen omistusoikeuteen, ymmärretään suojattua valtaa harjoittaa kalastusta määrätyllä vesialueella. Kalastusoikeuteen kuuluvat oikeus vesialueen kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeus järjestää vesialueen käyttö ja hoito. Oikeus kalastukseen nauttii hallitusmuodon 12 §:ssä säädettyä omaisuudensuojaa (ks. PeVL 13/1989 vp).

Kalastuslakia ehdotetaan muutettavaksi (8,1 §) siten, että viehekalastusmaksua (88,2 §) vastaan jokaisella olisi tietyin rajoituksin oikeus harjoittaa myös yksityisellä vesialueella ilman kalastusoikeuden haltijan lupaa viehekalastusta yhdellä vavalla ja vieheellä, vetoistelua kuitenkin lisäksi yhdellä painovieheellä. Viehekalastusmaksua ei perittäisi siltä, joka harjoittaa viehekalastusta omistamallaan vesialueella tai vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan luvalla tämän hallitsemalla vesialueella.

Viehekalastus omaisuuden käyttörajoituksena

Tavallisella lailla toteutettiin vuonna 1982 yleinen onkimis- ja pilkkimisoikeus. Ehdotettu viehekalastusoikeuden laajentaminen merkitsee omistajan käyttöoikeuden rajoittamista samassa suhteessa kuin muiden yleistä kalastusoikeutta vesialueella lisätään (vrt. PeVL 5/1981 vp). Omaisuus ei kuitenkaan ole perustuslain suojama kaikkia käyttörajoituksia vastaan. Edellytyksenä omaisuuden käyttörajoitusten säätämiselle tavallisessa laissa on, että rajoitukset täyttävät perusoikeuksien rajoittamisen sallittavuudelle asetettavat yleiset edellytykset (PeVM 25/1994 vp, s. 4—5).

Ehdotettu viehekalastusoikeus täyttää perusoikeuksien rajoituksille yleisesti asetetut *lailla säätämisen* sekä *rajoituksen täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden* vaatimukset. Viehekalastusoikeuden taustalla oleva virkistyskäyttötarve on valiokunnan mielestä harrastuksen levinneisyyden huomioon ottaen sellainen tärkeä yhteiskunnallinen tarve, jota voidaan pitää perusoikeusjärjestelmän kannalta *hyväksyttävänä perusteena* tarkoitettunlaiselle omaisuuden käyttörajoitukselle.

Valtiosääntöoikeudelliselta kannalta keskeiseksi muodostuu viehekalastusoikeudesta aiheutuvan omaisuuden *käyttörajoituksen laajuuden* arviointi, mihin liittyy myös *suhteellisuusvaatimus*. Tämän tarkastelun osalta on viime kädessä kysymys siitä, loukkaako rajoitus omistajan oikeutta omaisuutensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön.

Ensiksikin voidaan todeta, että valtiosääntöoikeudellisessa mielessä yleistä viehekalastusoikeutta tarkoittava ehdotus asiallisesti rinnastuu onkimisen ja pilkkimisen sallimiseen yksityisellä vesialueella. Tästä on säädetty tavallisella lailla. Viehekalastusoikeus ei valiokunnan mielestä merkitse omaisuudensuojan ytimeen ulottuvaa rajoitusta, mikä voitaisiin toteuttaa vain perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Omaisuuden käyttövapauden rajoittamisen tulee lisäksi olla suhteellisuusvaatimuksen mukaista. Tämä merkitsee sitä, että rajoitusten tulee olla välttämättömiä hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi ja että rajoitukset eivät saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen taustalla olevan yhteiskunnallisen intressin painavuuden suhteessa omaisuudensuojaan. Suhteellisuusvaatimuksen johdosta valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa on kiin-

nitettävä huomiota muun muassa viehekalastuksen tehokkuuteen, kalastustavan kohteena olevan kalakannan laatuun ja määrään, kalastuksen vaikutukseen vesialueen pysyvän tuoton kannalta sekä kalastusoikeuden haltijan tarpeisiin, menetyksiin ja kustannuksiin (vrt. PeVL 5/1981 vp).

Käytettävissä olevien tietojen mukaan viehekalastus on onkimista ja pilkkimistä tehokkaampi kalastustapa. Viehekalastuksessa (heitto- ja perhovapa sekä vetouistin) saatavan saaliin markkamääräinen arvo (kokonaisuudessaan noin 74 miljoonaa markkaa v. 1994) näyttää olevan 1,3-kertainen onkimiseen ja pilkkimiseen verrattuna. Viehekalastus kohdistuu merkittävinkin osin suuriin petokaloihin, kuten haukeen, taimenen, kirjoloheen ja kuhaan, eli sellaisiin kalalajeihin, jotka varsin usein ovat hoitotoimenpiteiden, lähinnä istutusten kohteena.

Vastaavasti kuten lausunnossa 5/1981 vp, jossa arvioitiin yleistä onkimis- ja pilkkimisoikeutta, valiokunta edellä esitettyyn viitaten katsoo yleisen viehekalastusoikeuden käytön sinänsä voivan ainakin joissakin tapauksissa muodostua laadultaan ja laajuudeltaan sellaiseksi, että se loukkaa omistajan oikeutta omaisuutensa eli vesialueensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön. Kokonaisuutena arvioiden kysymys on siitä, että yleinen kalastusoikeus laajenisi ja vesialueisiin kohdistuisi tehokkuudeltaan nykyistä yleistä onkimis- ja pilkkimisoikeutta jonkin verran merkittävämpi uusi ulkopuolinen rasitus.

Valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellisen suhteellisuusvaatimuksen näkökulmasta on oleellista, ettei viehekalastusoikeus ole ehdotuksen mukaan ehdoton. Omistajan todellisen aseman kannalta merkitystä on sillä, että viehekalastusoikeuteen kohdistuisi useita rajoituksia: Sallitut kalastustavat käsittäisivät viehekalastuksen yhdellä vavalla ja vieheellä, vetouistelun kuitenkin lisäksi yhdellä painovieheellä; viehekalastusoikeus ei ulottuisi lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikkoihin eikä vesialueisiin, joilla kalastaminen on kielletty muun säännöksen nojalla; viehekalastuskilpailut ja muut vastaavat tilaisuudet olisivat luvanvaraisia; vesialueen omistajan ja vuokramiehen sekä alueella ammattimaisesti kalastavan mahdollisuudet käyttää kalastusoikeuttaan eivät saisi kohtuuttomasti vaikeutua; maaseutuelinkeinopiiri ja määräjäksi myös kalastusalue voisivat tietyllä alueella rajoittaa viehekalastusta tai kieltää sen;

viehekalastus ei saisi aiheuttaa tarpeettomasti haittaa tai häiriötä rannan omistajalle tai haltijalle; viehekalastusta olisi rajoitettu toisen pyydyn ja asutun rannan läheisyydessä, eikä se saisi haitata muuta kalastusta. Lisäksi viehekalastusoikeudesta pääsääntöisesti suoritettavista viehekalastusmaksuista kertyneet varat jaettaisiin kalavesien omistajille heidän omistamiensa kalavesien käyttämisestä viehekalastukseen.

Tällaisen rajoitussääntelyn ja viehekalastusmaksujen käyttöjärjestelyn johdosta ehdotuksessa on valiokunnan käsityksen mukaan ehkäisty lainsäädännön keinoin riittävästi se, että viehekalastus muodostuisi uhkaksi kalakannalle ja vesialueen pysyvälle tuotolle. Omistajan asemaa on suojattu minimoimalla viehekalastuksesta johtuvia haittoja. Lakiehdotus säilyttää omistajan oikeuden käyttää vesialuettaan kalastukseen tai muuhun sellaiseen tarpeeseen. Viehekalastusoikeudesta aiheutuva rajoitus ei omistajan perusoikeussuojan kannalta näin ollen mene pidemmälle kuin on välttämätöntä valtiosääntöisesti hyväksyttävän kalavesien virkistyskäyttötarvintressin tyydyttämiseksi. Asiaa arvioidessaan valiokunta on myös ottanut huomioon, että vesistöissä vapaasti liikkuva kalakanta on valtiosäännön kannalta jatkuvasti uusiutuva varallisuusarvoinen objekti ja että vesialueen omistamisen kautta siihen syntyvä kalastusoikeus on sangen erikoislaatuinen omaisuudenlaji. Valiokunta päätyy näin ollen siihen, että ehdotetunlaisena viehekalastusoikeus ei loukkaa omistajan oikeutta omaisuutensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön.

Oikeusturvajärjestelyt

Perusoikeusrajoituksen sallittavuuteen vaikuttavat vielä oikeusturvajärjestelyt. Niiden kannalta keskeiset säännökset ovat kalastuslain 11 §:ssä, jota nyt ei ehdoteta muutettavaksi. Tämän pykälän nojalla maaseutuelinkeinopiiri (1 mom.) ja määrääjäksi kalastusalue (2 mom.) voisivat rajoittaa määrättyllä alueella muun muassa lakiehdotuksen tarkoittamaa viehekalastusta ja kieltää sen. Pykälän 2 momentissa mainitaan nimenomaisesti vesialueen omistajan mahdollisuus saada asia vireille, kun taas 1 momentissa ei ole vastaavanlaista säännöstä. Valiokunnan käsityksen mukaan nykyinen sääntely on riittävä perustuslain kannalta. Valiokunta pitää kuitenkin asianmukaisena, että 1 momentissa maini-

taan vesialueen omistaja asian vireillepanoon maaseutuelinkeinopiirissä oikeutettuna tahona.

Muita seikkoja

Lakiehdotuksen 8 §:n 1 momentin lopussa olevan luvanvaraisuussäännöksen tulee kiistattomasti kattaa esimerkiksi sellaiset tilanteet, joissa jokin yritys järjestäisi organisoitua viehekalastusta toisen vesialueella.

Lakiehdotuksen 8 §:n 2 momentissa on kalastus heittouistimella luettu sallitun koukkukalastusoikeuden piiriin. Ehdotetun 4 momentin kumoamisen vuoksi näin laajennettuun kalastusmahdollisuuteen ei kohdistuisi mitään rajoitusta. Kumoaminen näyttää johtavan siihen, että heittouistelua ja ennestään sallittua verkkopyyntiä voisi harjoittaa tavanomaisilla apajapaikoilla. Lainsäädännön seurauksena ei saa olla, että esimerkiksi pieniä uistelukilpailuja olisi mahdollista järjestää vedenomistajan tavanomaisilla apaja- ja isorysäpaikoilla. Valiokunnan käsityksen mukaan ehdotetun 8 §:n 4 momentin kumoamisen tarkoituksenmukaisuus on selvitettävä vielä huolellisesti.

Lakiehdotuksen 88 §:n 1 momentin avoimen valtuutuksen mukaan mikä tahansa pilkkiminen voitaisiin asetuksella vapauttaa kalastushoitomaksuvelvollisuudesta. Vaikkakaan silloinen pilkintämaksu ei vaikuttanut kalastuslain säätämisyjärjestykseen, valiokunta piti maksua tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena muun muassa kalavesien hoidon kannalta (PeVL 5/1981 vp). Valiokunta ei pidä tällaista avointa valtuutta asianmukaisena.

Lakiehdotuksen 107 §:n rangaistussäännöksen perusteella vankeusrangaistusuhka liittyisi myös tapaukseen, jossa henkilö harjoittaa kalanyyntiä ilman, että hänellä on mukanaan tositate suoritetusta viehekalastusmaksusta eikä hän voi esittää sitä 7 vuorokauden kuluessa. Muun muassa tällaiseen tilanteeseen sovellettuna vankeusrangaistusuhka on ylimitoitettu.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että maa- ja metsätalousvaliokunnan lakialoitteen 4/1995 vp pohjalta laatima lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Ville Itälä /kok, jäsenet Esko Helle /vas, Gunnar Jansson /r, Ulla Juurola /sd, Juha Korkea-
oja /kesk, Heikki Koskinen /kok, Risto Kuisma

/sd, Osmo Kurola /kok, Johannes Leppänen /kesk, Riitta Prusti /sd, Veijo Puhjo /va-r, Jorma Rantanen /sd ja Maija-Liisa Veteläinen /kesk sekä varajäsen Reino Ojala /sd.

Eriävä mielipide

Valtiosääntöoikeudelliselta kannalta merkittäväksi kysymykseksi muodostuu viehekalastus-oikeudesta aiheutuvan omaisuudenkäyttörajoituksen laajuuden arvioiminen. Yleinen lähtökohta ja perustuslakivaliokunnan aikaisempi tulkintakäytäntö on lähtenyt siitä peruslähtökohdasta, että vesialueen omistusoikeus on sellainen varallisuusarvoinen etu, joka kuuluu hallitusmuodon 12 §:n mukaisen omaisuudensuojan piiriin. Yleisen kalastusoikeuden laajentaminen merkitsee omistajan käyttöoikeuden rajoittamista samassa suhteessa kuin muiden kalastusoikeutta vesialueilla lisätään. Edelleen on todettava, ettei vakiintunut käytäntö omaisuudensuojasta merkitse täydellistä kieltöä kaikkia käyttörajoituksia vastaan. Vakiintuneesti on katsottu, että ”tavallisella lailla voidaan säätää rajoituksia, jotka eivät loukkaa omistajan normaalia, kohtuullista ja järkevää omaisuuden käyttöä”. Arvioitaessa, mikä on normaalia, kohtuullista ja järkevää käyttöä, on mielestämme pantava painoa kalastusasiantuntijoiden lausunnoille.

Yleisen kalastusoikeuden laajentaminen viehekalastusoikeuteen merkitsee huomattavaa muutosta saaliiden arvoon. Verrattaessa onki- ja pilkkioikeuteen saaliiden arvo yli kaksinkertaistuu, ja erityisen merkittävää on se, että lisäys kohdistuu peto- ja arvokalakantoihin, joiden ylläpitämisestä vesialueiden omistajat vastaavat. Erityisesti saaristoalueilla, joilla on paljon kapeita vesialueita ja huomattava määrä ammattikalastajia, jotka kalastavat kiinteillä pyydyksillä, viehekalastusoikeuden laajentaminen merkitsee kohtuutonta haittaa normaallille ja järkevälle vesialueen käytölle. Lisäksi se merkitsee nykyisen merkitsemiskäytännön muuttamista ja huomattavaa taloudellista lisäpanostusta, mikä myös osaltaan loukkaa vesialueen kohtuullista käyttövaatimusta.

Omaisuuden käyttövapauden rajoittamisessa on otettava huomioon myös suhteellisuusvaati-

mus. Tämä merkitsee sitä, että rajoitusten tulee olla välttämättömiä hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi ja että rajoitukset eivät saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoitusten taustalla olevan yleisen intressin painaytuuden suhteessa omaisuudensuojaan. Viehekalastus on jo nykyisellään hyvin saavutettavissa oleva kalastusmuoto, joten sen laajentaminen yleiskalastusoikeudeksi ei ole saavutettavuuskysymys pääosiltaan. Toki kalastuslupien myyntikäytännössä on parantamista ja kehittämistä. Tarkasteltaessa harrastuksen laajuutta ja sen merkitystä on otettava huomioon kaikkien oikeuksien laajentamisessa, että samat oikeudet koskevat myös EU:n kansalaisia. Tämä seikka on jäänyt huomiotta ajateltaessa yksittäiseen vesialueeseen kohdistuvan rasituksen mahdollisuutta.

Lakiehdotuksessa on rajoitussääntely, jonka mukaan maaseutuelinkeinopiiri ja kalastusalue määrääjäksi voivat rajoittaa viehekalastusta tai kieltää sen. Omistajalle on turvattu toissijainen aloiteoikeus rajoituksen tai kiellon aikaansaamiseksi. Tämä on oikeusturvan kannalta erikoinen menettely ja kaventaa osaltaan omaisuuden normaalia, kohtuullista ja järkevää käyttöä.

Lakialoitteen pohjalta tehty valmistelutyö eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnassa on varsin erikoinen tapa näinkin merkittävässä ja laajaa yleistä merkitystä omaavassa asiassa. Valmistelusta puuttuu hyväksyttävän menettelyn mukainen vastuuministeriön valmistelu asiantuntijakierroksineen ja valmisteluvastuineen. Lainsäädännön luotettavuuden kannalta olisi ollut perusteltua suorittaa ko. yleiskalastusoikeuden laajentamisesityksen valmistelu laajasti ja perusteellisesti. Samalla olisi pitänyt tarkastella koko kalastuslakiuudistusta mukaan lukien pohjoisen kolme kuntaa. Tällaiset osaratkaisut ovat omiaan lisäämään ristiriitoja, ja nytkin jää saavuttamatta lainsäädännön varsina-

nen tavoite ottaa huomioon ja sovittaa yhteen eri intressiryhmien edut.

Edellä olevan perusteella katsomme, että esitetyssä muodossa oleva lakiehdotus viehekalastusosoikeuden laajentamisesta yleiskalastusosoikeudeksi merkitsee sellaista rajoitusta omistajan normaalia, kohtuullista ja järkevää omaisuuden käyttöä kohtaan, että se voidaan säätää vain perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 26 päivänä huhtikuuta 1996

Johannes Leppänen /kesk
Juha Korkea-aho /kesk

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että maa- ja metsätalousvaliokunnan lakialoitteen 4/1995 vp pohjalta laatima lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Gunnar Jansson /r
Maija-Liisa Veteläinen /kesk

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lakialoitteen
4/1995 vp pohjalta laatima lakiehdotus:

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/82) 8 §:n 4 momentti, *muutetaan* 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §:n 1 momentti, 12, 39, 88 ja 89 § sekä 107 §:n 7 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 8 §:n 1 ja 2 momentti sekä 88 ja 89 § 22 päivänä joulukuuta 1993 annetussa laissa (1355/93), sekä

lisätään lakiin uusi 91 a § seuraavasti:

7 §

Yleisellä vesialueella järvessä on jokaisella järveen ulottuvassa kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuvalla oikeus harjoittaa koukkukalastusta.

8 §

Sen lisäksi, mitä 6 §:n 1 momentissa ja 7 §:n 1 momentissa säädetään kalastamisesta yleisellä vesialueella, on jokaisella oikeus muullakin vesialueella harjoittaa onkimista ja pilkkimistä sekä yhdellä vavalla ja vieheellä viehekalastusta, kuitenkin vetouistelua lisäksi yhdellä painovieheellä, lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikkoja sekä niitä vesialueita, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty. Onginta-, pilkintä- ja viehekalastuskilpailuja sekä muita vastaavia järjestettyjä tilaisuuksia varten on saatava kalastusoikeuden haltijan lupa.

Kunnassa muutoin kuin tilapäisesti asuva henkilö saa harjoittaa muikun, kuoreen, silakan ja kilohailin pyyntiä verkolla meressä myös yleiseen vesialueeseen kuulumattomalla, kunnassa olevalla vesialueella, joka sijaitsee ulkosaaristossa tai aavaa selkää vastassa. Milloin tällainen vesialue on kylänrajan sisäpuolella, kylässä muutoin kuin tilapäisesti asuva henkilö saa harjoittaa siellä myös koukkukalastusta, ei kuitenkaan pitkäläsimällä.

10 §

Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua kalastusta ei saa harjoittaa eikä 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja lupia myöntää siten, että vesialueen

omistajan, vuokramiehen tai sanotulla alueella kalastusta ammattimaisesti harjoittavan mahdollisuus kalastusoikeutensa hyväksi käyttämiseen kohtuuttomasti vaikeutuu.

12 §

Valtion yksityiset kalastukset pysytetään valtiolla siellä, missä ne vanhastaan ovat olleet ja edelleen ovat sen hallinnassa. Tarkempia säännöksiä niiden käytöstä samoin kuin valtiolle kuuluvan kalastusoikeuden käyttämisestä ja kalastuksen harjoittamisesta valtion omistamilla vesialueilla annetaan asetuksella, jolloin ammattikalastajien ja paikallisen väestön etu on ensi sijassa otettava huomioon. Mitä tämän lain 8 §:n 1 momentissa on säädetty, sovelletaan kuitenkin myös valtion omistamilla vesialueilla.

39 §

Kalastusta harjoitettaessa on vältettävä kaikkea sellaista, joka voi aiheuttaa rannan omistajalle tai haltijalle tarpeettomasti haittaa tai häiriötä. Edellä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta ei saa ilman erityistä oikeutta harjoittaa viittäkymmentä metriä lähempänä selvällä merkillä varustettua pyynnissä olevaa kiinteää tai verkko-pyydystä eikä niin lähellä toisen asuttua rantaa, laituria, uimarantaa, jäätietä tai muuta niihin verrattavaa aluetta, että siitä aiheutuisi edellä tarkoitettu seuraus. Tässä laissa tarkoitettua onkimista, pilkkimistä ja viehekalastusta harjoitettaessa on vältettävä aiheuttamasta haittaa tai häiriötä vesialueella harjoitettavalle muulle kalastukselle.

88 §

Jokaisen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksu on 80 markkaa kalenterivuodelta tai 20 markkaa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä henkilöltä, joka harjoittaa 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua onkimista tai pilkkimistä asetuksella säädettyväällä tavalla.

Jokaisen 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua viehekalastusta harjoittavan henkilön on suoritettava valtiolle vuosittain viehekalastusmaksu. Viehekalastusmaksu on 100 markkaa kalenterivuodelta tai 25 markkaa seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta kunkin sellaisen läänin osalta, jonka alueella henkilö harjoittaa sannottua viehekalastusta. Viehekalastusmaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä henkilöltä eikä myöskään viehekalastuksesta, jota harjoitetaan yleisellä vesialueella.

Maa- ja metsätalousministeriö perii 1 momentissa sekä maaseutuelinkeinopiiri 2 momentissa tarkoitettua maksua elinkustannusindeksin nousua vastaavasti tarkistettuina. Tarkistus tehdään täysin kymmenin markoin.

89 §

Todistus kalastuksenhoitomaksun ja viehekalastusmaksun maksamisesta on pidettävä mukana kalastusta harjoitettaessa sekä vaadittaessa näytettävä vesialueen omistajalle tai kalastusoikeuden haltijalle tai sille, jonka tehtävänä on valvoa kysymyksessä olevalla alueella kalastuksesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

91 a §

Maaseutuelinkeinopiiri jakaa viehekalastusmaksuina kertyneet varat, valtiolle maksun kan-

nosta ja varojen jakamisesta aiheutuneilla kuluilla vähennettynä, kalenterivuosittain jälkikäteen kalavesien omistajille korvauksena heidän omistamiensa kalavesien käyttämisestä viehekalastukseen.

Jos vesialueen omistajalle 1 momentin mukaan tuleva määrä olisi enintään 200 markkaa, varoja ei jaeta omistajalle, vaan annetaan asianomaiselle kalastusalueelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin myöntää varat asianomainen maaseutuelinkeinopiiri. Kalastusalueita voidaan käyttää apuna jaettaessa varoja vesialueen omistajille.

Varojen jaossa on otettava huomioon vesialueeseen kohdistuva viehekalastusrasitus.

Maa- ja metsätalousministeriö antaa tarvittaessa ohjeita varojen jaossa huomioon otettavista muista seikoista.

107 §

Joka

7) harjoittaa kalan tai ravun pyyntiä, vaikka hän ei ole suorittanut valtiolle säädettyä kalastuksenhoitomaksua tai viehekalastusmaksua taikka hänellä ei ole mukana tositetta suorittamastaan kalastuksenhoitomaksusta tai viehekalastusmaksusta eikä hän voi sitä esittää seitsemän vuorokauden kuluessa; taikka

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *kalastusrikkomuksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä tammi-kuuta 19 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

